

Kommuner | Socialret

Fordringstype: KTTIBAK

Tilbagebetaling efter kapitel 12 i aktivloven

Opdateret den 16. januar 2024

Indholdsfortegnelse

1	ÆNDRINGSLOG	1
2	FORDRINGSTYPEN	2
2.1	BESKRIVELSE AF FORDRINGSTYPEN	2
2.2	KLASSIFICERING	2
2.3	TILKNYTTET UNDERFORDRINGSTYPER.....	2
2.4	AFGRÆNSNING	2
3	KORREKT UDFYLDELSE AF STAMDATAFELTER	3
4	REGLER I INDGANGSFILTERET I NyMF	6
5	STAMDATAFELTER	7
5.1	BELØB.....	7
5.2	HOVEDSTOL	8
5.3	FORDRINGSART	8
5.4	FORDRINGSTYPEKODE	8
5.5	BESKRIVELSE	8
5.6	FORDRINGSPERIODE.....	9
5.7	STIFTELSESDATO.....	9
5.8	FORFALDSDATO.....	11
5.9	SIDSTE RETTIDIGE BETALINGSDATO.....	11
5.10	IDENTIFIKATION AF SKYLDNER	12
5.11	BORTFALDSDATO.....	12
5.12	DOMSDATO OG FORLIGSDATO	12
6	FORÆLDELSES- OG BORTFALDSREGLER	12
6.1	BORTFALDSFRISTENS BEGYNDELSESTIDSPUNKT – TIDSPUNKTER FOR ”HJÆLPENS OPHØR”	13
6.2	BORTFALDSREGLER – ”ØKONOMISK MULIGHED FOR AT GENNEMFØRE KRAVET”	14
6.3	FORÆLDELSESLOVENS ANVENDELSE VED KRAVETS MODTAGELSE TIL INDDRIVELSE HOS GÆLDSSTYRELSEN.....	15
7	DET RETLIGE GRUNDLAG	16
7.1	AKTIVLOVEN	16
7.2	TILBAGEBETALINGSBEKENDTGØRELSEN	18
7.3	OVERDRAGELSE AF FORDRINGER TIL INDDRIVELSE	20
7.3.1	<i>Udtalelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vedr. underretning til skylder inden overdragelse af fordringer til inddrivelse</i>	21

1 ÆNDRINGSLOG

Løbende ændringer vil fremgå af nedenstående tabel.

Beskrivelse af ændring	Dato for ændring
<p>Opdateret materialeformat</p> <p><i>De tidligere materialer fordringstypeoversigt- og bilag er nu ét samlet materiale for denne fordringstype. Det nye format påvirker ikke indholdet, og har derfor ikke indflydelse på jeres praksis for overdragelse af fordringer.</i></p>	16.01.23
<p>Filterændring</p> <p><i>Filterregel R_2_2 er opdateret således, at der ikke længere tages hensyn til FOKO-lukkedage</i></p>	26.07.23
<p>Filteroversigten i bilagsmaterialet er ajourført</p> <p><i>Filterregel R_2_2 er tilføjet til filteroversigten, da den tidligere har manglet. Systemteknisk har den dog altid været aktiv for nærværende fordringstype.</i></p>	28.06.23
<p>Opdatering af feltet "stiftelsesdato"</p> <p><i>Stiftelsesdatoen er opdateret i henhold til tilfælde hvor kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling efter aktivlovens § 93, og hvor ydelsen afholdes/fakturaen betales overfor tredjepart. Se nærmere herom under fordringstypen afsnit 5.7.</i></p>	22.05.23
<p>Kommunen skal underrette skyldner inden overdragelse af fordringer til Gældsstyrelsen</p> <p><i>Indsat udtalelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vedrørende kommunens krav om underretning overfor skyldner, inden overdragelse af fordringer til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 10, 3 pkt., i tilbagebetalingsbekendtgørelsen. Læs nærmere under afsnit 7.3.1.</i></p>	25.08.22
<p>Præcisering af stiftelsesdatoen for fakultative tilbagebetalingskrav</p> <p><i>Indsat nyt afsnit "Kommunen har truffet afgørelse om tilbagebetalingen efter aktivlovens § 93". Se beskrivelse for stamdatafeltet "Stiftelsesdato" i afsnit 5.7.</i></p>	25.08.22
<p>Opdatering af bortfaldsfristens begyndelsestidspunkt</p> <p><i>Tidspunktet er opdateret i henhold til Ankestyrelsens principafgørelse 39-12, i tilfælde, hvor Fordringshaver er ubekendt med tilbagebetalingskravet. Se nærmere herom i afsnit 6.1 under fordringstypen.</i></p>	01.06.22

2 FORDRINGSTYPEN

2.1 Beskrivelse af fordringstypen

Fordringstypen omfatter krav på tilbagebetaling i medfør af reglerne i kapitel 12 (§§ 91-97) om tilbagebetaling mv. i lovbekendtgørelse nr. 1031 af 22. juni 2023 om aktiv socialpolitik med senere ændringer (herefter "aktivloven"). Fordringerne udgør både obligatoriske tilbagebetalingskrav, hvor kommunerne skal træffe afgørelse om tilbagebetaling og fakultative tilbagebetalingskrav, hvor kommunerne kan træffe afgørelse om tilbagebetaling.

Fordringstypen omfatter både fordringer, der vedrører tilbagebetaling af en ydelse, der alene relaterer sig til en enkelt dato samt fordringer, der relaterer sig til en given periode.

Fordringstypen indeholder alene tilbagebetaling af ydelser, der er underlagt reglerne om statsrefusion.

Reglerne om tilbagebetaling er nærmere beskrevet under det retlige grundlag. Se hertil [afsnit 7](#).

2.2 Klassificering

Hovedfordringstypen KTTIBAK klassificeres som en offentligretlig fordringstype, med lønindeholdelses- og udpantringsret.

2.3 Tilknyttede underfordringstyper

- [Kommunale gebyrer, erindringsskrivelser – GEOPERI](#)
- [Kommunale morarenter – REOPKOM](#)
- [Procesrenter under opkrævning – KOPRORE](#)

2.4 Afgrænsning

Fordringstypen omfatter **ikke** følgende fordringer (ikke udtømmende):

- Tilbagebetaling af hjælp til boligindskud, eller hvad der ligestilles hermed. Se hertil aktivlovens §§ 81 og 85. Sådanne tilbagebetalingskrav skal oversendes i fordringstypen KTNEBOF.

Såfremt der er afsagt dom i forbindelse med behandling af en straffesag om socialt bedrageri, skal fordringen oversendes i fordringstypen KTSTRAF.

3 KORREKT UDFYLDELSE AF STAMDATAFELTER

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KTTIBAK
Se uddybende beskrivelse via de markerede links.	
Beløb	<p>Udfyldes med fordringens beløb (restgæld) på, hvor tidspunktet fordringen oversendes til inddrivelse. Dvs. den manglende betaling fratrukket eventuelle delindbetalinger modtaget inden oversendelse til inddrivelse.</p> <p>'Beløbet' må ikke indeholde renter og gebyrer.</p>
Hovedstol	<p>Udfyldes med fordringens oprindelige pålydende.</p> <p>Hvis 'hovedstolen' overstiger 50.000 kr., bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen.</p> <p>'Hovedstolen' må <u>ikke</u> indeholde renter og gebyrer.</p>
Beskrivelse	<p>Udfyldes med entydig identifikation af fordringen i form af angivelse af hvilken ydelse, der skal tilbagebetales samt paragraffen ydelsen er udbetalt efter.</p> <p>Dette skal <u>enten angives direkte i beskrivelsesfeltet eller ved at angive fakturanummer, dokumentnummer, afgørelse eller lignende</u>, som henviser til et dokument, som indeholder dette og er sendt til skyldner.</p> <p>Feltet bør indeholde et minimum af personoplysninger af hensyn til reglerne om databeskyttelse.</p>
Periode start	<p>Udfyldes med en dato svarende til den første dag i den periode, som tilbagebetalingskravet vedrører.</p> <p>Hvis perioden kun relaterer sig til én bestemt dag, udfyldes 'periode start' og 'periode slut' med samme dato.</p>
Periode slut	<p>Udfyldes med en dato svarende til den sidste dag i den periode, som tilbagebetalingskravet vedrører.</p> <p>Hvis perioden kun relaterer sig til én bestemt dag, udfyldes 'periode start' og 'periode slut' med samme dato.</p> <p>Perioden er som udgangspunkt en måned, men kan være kortere end en måned og kan krydse en kalendermåned. Perioden kan som udgangspunkt ikke være længere end en måned (31 dage) eller krydse et kalenderår.</p> <p>Hvis perioden er længere end en måned (31 dage) eller krydser et kalenderår, bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen.</p>

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KTTIBAK
<p>Stiftelsesdato</p>	<p>Udbetalingen har aldrig været berettiget:</p> <p>Feltet udfyldes med en dato svarende udbetalingsdatoen. Dette gælder også hvor skyldner senest ved udbetaling er underrettet om tilbagebetalingspligten. Udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.</p> <p>Kommunen har truffet afgørelse om tilbagebetalingen efter aktivlovens § 93</p> <p>Stiftelsesdatoen afhænger af om 1) kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 93 om tilbagebetaling af en pengeydelse, eller 2) kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 93 om tilbagebetaling af en ydelse kommunen, har afholdt overfor tredjepart.</p> <p><u>Vedr. pengeydelse</u></p> <p>Har kommunen truffet afgørelse om tilbagebetaling af pengeydelse, og senest ved udbetaling af ydelsen oplyst borgeren om tilbagebetalingspligten, er stiftelsestidspunktet datoen for udbetalingen, jf. U.1992.967H.</p> <p>Feltet stiftelsesdato udfyldes i dette tilfælde med udbetalingsdatoen. Det er aftalt, at udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.</p> <p><u>Kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen overfor tredjepart</u></p> <p>Har kommunen truffet afgørelse om tilbagebetaling af en ydelse kommunen har afholdt overfor tredjepart, fx ved betaling af en faktura, er det vurderet, at stiftelsestidspunktet er den dato kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen.</p> <p>Fordringshaver har udtrykt ønske om at oversende "godkendelsestidspunktet" for fordringen, da det vil kræve store systemmæssige ændringer til deres system, hvis de skal kunne oversende den dato kommunen foretager betalingen. "Godkendelsestidspunktet" er det tidspunkt kommunen verificerer, at fakturaen er i overensstemmelse med den bevilligede ydelse, således at der dannes en fordring.</p> <p>Fordringshaver har retfærdiggjort, at der systemisk igangsættes en proces, hvor kommunen altid afholder udgiften overfor tredjepart, på det tidspunkt kommunen godkender fordringen. Fordringshaver har derfor retfærdiggjort, at "godkendelsestidspunktet" systemteknisk anses som det tidspunkt, kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen.</p> <p>Derfor er det aftalt at feltet stiftelsesdato udfyldes med det tidspunkt kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen, dvs. "godkendelsestidspunktet" for fordringen.</p> <p>Udbetalingen skal tilbagebetales som følge af dobbeltforsørgelse:</p>

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KTTIBAK
	<p>Dobbeltforsørgelse foreligger, når ydelsen, som fordringen omfatter, er berettiget på udbetalingstidspunktet, men efterfølgende bliver uberettiget, fordi borgeren modtager en <u>anden</u> ydelse med <u>tilbagevirkende kraft</u>, som har samme formål og dækker samme periode. I dette tilfælde udfyldes 'stiftelsesdatoen' med en dato svarende til udbetalingsdatoen for den <u>anden</u> ydelse. Udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.</p> <p>'Stiftelsesdatoen' må tidligst ligge 20 dage før 'periode start', hvis den ligger tidligere end 20 dag før, bliver fordringen afvist.</p>
<u>Forfaldsdato</u>	<p>Udfyldes med en dato svarende til dagen efter betalingsfristen i påkravsskrivelsen.</p> <p>Feltet 'forfaldsdato' skal udfyldes med en dato, der ligger efter 'stiftelsesdatoen'. Hvis feltet udfyldes med en dato der ligger tidligere eller samtidig med 'stiftelsesdatoen', bliver fordringen afvist.</p>
<u>Sidste rettidige betalingsdato</u>	<p>Udfyldes med en dato, der svarer til den sidste dag, hvorpå betaling i henhold til loven, aftalen eller fastsættelsen anses for rettidig.</p> <p>'Sidste rettidige betalingsdato' kan tidligst være sammenfaldende med 'forfaldsdatoen'.</p> <p>Sidste rettidig betalingsdato kan være fastsat efter lov, men kan også være aftalt individuelt mellem fordringshaver og skyldner eller fastsat ensidigt af fordringshaver. I feltet skal der angives den juridisk korrekte sidste rettidige betalingsdato. Rykkerskrivelser udskyder ikke 'sidste rettidige betalingsdato'.</p>
<u>Identifikation af skyldner</u>	Udfyldes med CPR-nr. for skyldner.
<u>Bortfaldsdato</u>	<p>Udfyldes med fordringens objektive bortfaldsfrist.</p> <p>Hvis feltet udfyldes med en dato, der ligger tidligere end tidspunktet for modtagelse til inddrivelse, bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen.</p>
<u>Domsdato</u>	<p>Må ikke udfyldes.</p> <p>Hvis feltet udfyldes, bliver fordringen afvist</p>
<u>Forligsdato</u>	<p>Må ikke udfyldes.</p> <p>Hvis feltet udfyldes, bliver fordringen afvist</p>

4 REGLER I INDGANGSFILTERET I NyMF

I NyMF er der et indgangsfiler med en række regler, som de oversendte fordringer skal bestå, før fordringerne kan blive lukket ind og modtages i inddrivelsessystemet PSRM, jf. nærmere i Aftalen. Filterreglerne er blevet til efter en fælles proces mellem Fordringshaver og Gældsstyrelsen, og Aftalens parter er enige om, at filterreglerne sikrer, at der altid oversendes korrekt information om fordringer, der oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Filterreglerne består af nogle indholdsbaseerede og referencebaseerede regler. De indholdsbaseerede adgangsregler opsætter grænseværdier for et konkret stamdatafelt. De referencebaseerede adgangsregler vedrører relationen mellem stamdatafelter. Indgangsfileret vil give Fordringshaver en fejlkodebesked om, at fordringen ikke kan accepteres, hvis en indholdsbaseeret eller referencebaseeret regel ikke er overholdt.

Som følge af, at forældelsesloven ikke finder anvendelse, vil opsætningen af indgangsfileret i NyMF ikke kunne anvendes i samme omfang som ved fordringstyper, hvor denne finder anvendelse. Hvor der gælder bortfaldsregler for fordringstypen, kan indgangsfileret suppleres af særlige tiltag i Gældsstyrelsen, eksempelvis i form af stikprøvekontrol eller lignende.

Særligt vedrørende fordringstyper omfattet af bortfaldsregler

Det bemærkes, at **bortfaldsfristen** indsættes i samme felt **som normalt** anvendes til udfyldelse af **forældelsesdatoen**. Dette medfører, at såfremt fordringen afvises efter R_2_1 eller sendes i høring efter R_2_2a vil fejlmeddelelsen være angivet som anført nedenfor i filterskemaet.

Regel	Filterregler for fordringstypekode KTTIBAK (Tilbagebetaling efter kapital 12 i aktivloven)	Konsekvens hvis reglen ikke overholdes
R_1_1	Fordringsartkoden skal være "INDR" eller "MODR"	Fordringen afvises
R_1_2	Fordringen skal altid være en hovedfordring	Fordringen afvises
R_2_1a	Hvis domsdato eller forligsdato er udfyldt, skal forældelsesdato ligge tidligst 10 år efter domsdato eller forligsdato	Fordringen afvises
R_2_1b	Hvis domsdato eller forligsdato er udfyldt, skal forældelsesdato ligge senest 10 år efter domsdato eller forligsdato	Fordringen sendes i høring
R_2_1	Forældelsesdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_2_2a	Forældelsesdato skal tidligst ligge samtidig med Modtagelsesdato	Fordringen sendes i høring
R_2_2	Forældelsesdato skal senest ligge 3 år efter Modtagelsesdato uden hensyn til FOKO-lukkedage	Fordringen afvises
R_3_1	Forældelsesdato skal ligge senere end eller være lig med modtagelsesdato hos Gældsstyrelsen	Fordringen afvises
R_4_1	Oprindelig hovedstol skal være større end 0 kr. (dog tillades 0-fordringer)	Fordringen afvises
R_4_2	Oprindelig hovedstol skal være mindre end eller lig med 50.000 kr.	Fordringen sendes i høring
R_4_4	Beløb skal være større end eller lig med 0 kr.	Fordringen afvises
R_4_7	Oprindelig hovedstol skal være større end eller lig med beløb til inddrivelse	Fordringen afvises

Regel	Filterregler for fordringstypekode KTTIBAK (Tilbagebetaling efter kapital 12 i aktivloven)	Konsekvens hvis reglen ikke overholdes
R_5_1	Forfaldsdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_5_2	Sidste rettidige betalingsdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_5_3	Stiftelsesdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_6_1	Sidste rettidige betalingsdato skal tidligst ligge samtidig med Forfaldsdato	Fordringen afvises
R_6_3	Forfaldsdato skal ligge efter Stiftelsesdato	Fordringen afvises
R_6_15	Stiftelsesdato skal tidligst ligge 20 dage før Periode start	Fordringen afvises
R_6_19	Periode slut skal tidligst ligge samtidig med Periode start	Fordringen afvises
R_6_20	Periode slut skal senest ligge 1 måned minus 1 dag efter Periode start	Fordringen sendes i høring
R_6_21	Periode start og periode slut er indeholdt i samme år	Fordringen sendes i høring
R_7_1	Stiftelsesdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_2	Forfaldsdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_3	Sidste rettidige betalingsdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_4	Periode start skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_5	Periode slut skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_11	Beskrivelsesfelt skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_12a	Domsdato og forligsdato må ikke være udfyldt samtidigt	Fordringen afvises
R_7_12	Hverken domsdato eller forligsdato må være udfyldt	Fordringen afvises

5 STAMDATAFELTER

På baggrund af det retlige grundlag for fordringstypen, angives i det følgende Fordringshavers og Gældsstyrelsens fælles forståelse af, hvad Fordringshaver skal registrere i de obligatoriske stamdatafelter for at sikre en korrekt og lovlig inddrivelsesproces.

5.1 Beløb

Fordringshaver skal i dette felt anføre fordringens beløb på tidspunktet, hvor fordringen oversendes til inddrivelse.

Beløbet er ikke nødvendigvis det samme som hovedstolen, idet beløbet kan være lavere end hovedstolen.

Beløbet må **ikke** indeholde renter og gebyrer.

Eksempel:

En fordrings oprindelige størrelse ved stiftelse er 10.000 kr. Der er afdraget 5.000 kr. inden fordringen oversendes til Gældsstyrelsen. Restbeløbet som skal angives i feltet "beløb" er 5.000 kr.

5.2 Hovedstol

Fordringshaver skal i feltet hovedstol anføre fordringens oprindelige pålydende. Fordringshaver har oplyst, at en hovedstol på maksimalt 50.000 kr. kan rumme størstedelen af de opkrævede betalinger.

Feltet hovedstol kan maksimalt udfyldes med en hovedstol på 50.000 kr.

Hovedstolen er ikke nødvendigvis det samme som beløbet, idet hovedstolen kan være højere end beløbet.

Hovedstolen må **ikke** indeholde renter og gebyrer.

Eksempel:

En fordrings oprindelige størrelse ved stiftelse er 10.000 kr. Der er afdraget 5.000 kr. inden fordringen oversendes til Gældsstyrelsen. I feltet "hovedstol" skal angives 10.000 kr.

5.3 Fordringsart

Feltet anvendes til angivelse af, hvilken status Fordringshaver ønsker, at fordringen skal have hos Gældsstyrelsen. Dette angives ved oversendelse.

Feltet skal således angive, at fordringen oversendes med henblik på inddrivelse.

5.4 Fordringstypekode

Feltet anvendes til angivelse af den kode, som karakteriserer den pågældende fordringstype. For fordringen skal Fordringshaver således angive fordringstypekoden KTTIBAK.

5.5 Beskrivelse

Feltet er et fritekstfelt, som anvendes til at beskrive relevante aspekter af fordringen, som ikke er omfattet af øvrige stamdatafelter.

Af hensyn til kravet om, at skyldner skal kunne identificere fordringen, er det aftalt, at feltet er obligatorisk for denne fordringstype. Indholdet af dette felt vil blive brugt i de breve, Gældsstyrelsen sender til skyldner.

Det er aftalt, at Fordringshaver i fordringens beskrivelsesfelt altid skal angive en entydig identifikation, eksempelvis ved angivelse af fakturanummer, dokumentnummer, afgørelse eller lignende. I den entydige identifikation har Fordringshaver pligt til at angive specifikke oplysninger om ydelsen, der gør skyldner i stand til at kunne identificere, hvilken ydelse der er tale om. For denne fordrings-type indebærer dette, at Fordringshaver skal angive, hvilken ydelse der skal tilbagebetales samt den paragraf, som ydelsen er udbetalt efter. Dette skal enten angives direkte i beskrivelsesfeltet eller i det dokument, der henvises til i beskrivelsesfeltet.

Det skal understreges, at beskrivelsesfeltet bør indeholde et minimum af personoplysninger af hensyn til reglerne om databeskyttelse.

5.6 Fordringsperiode

Felterne anvendes til angivelse af starttidspunkt og sluttidspunkt for en fordring (herefter "periode start" og "periode slut"), og perioden imellem er den periode, som fordringen dækker over (herefter "periodens længde").

Fordringstypen indeholder fordringer, der kan relatere sig til en enkelt dato ("punkt i tid") og fordringer, der kan strække sig over flere datoer (periode). En fordring, der kun relaterer sig til en bestemt dag, vil ofte være en engangsydelse, eksempelvis et enkeltstående tilskud.

Periode start angives som den første dag i perioden, og periode slut angives som den sidste dag i perioden. Hvis der er tale om en fordring, der kun kan henføres til en bestemt dag eller et bestemt tidspunkt, udfyldes periode start og periode slut med samme dato.

Fordringshaver har oplyst, at perioden maksimalt kan udgøre en måned. Perioden kan ikke krydse et kalenderår.

5.7 Stiftelsesdato

Stamdatafeltet "stiftelsesdato" anvendes til at anføre datoen for stiftelsestidspunktet, der generelt defineres som tidspunktet for den retsstiftende begivenhed, det vil sige det tidspunkt, hvor fordringen opstår. Gomard, Bernhard: Obligationsret del 1, 5. udg., 2016, Jurist-, og Økonomiforbundets Forlag, s. 109, definerer stiftelsestidspunktet således:

"En fordring anses i almindelighed for stiftet, når den eller de retsstiftende kendsgerninger er indtruffet, dvs. når kontrakten er indgået, når skaden er sket eller når berigelsen er indtruffet."

Ankestyrelsen har ved e-mail af 26. september 2019 oplyst, at det er Ankestyrelsens umiddelbare opfattelse, at tilbagebetalingskrav efter lov om aktiv socialpolitik stiftes, når betingelserne for at kræve tilbagebetaling er opfyldt.

Fordringens stiftelsesdato afhænger af, hvorvidt fordringen opstår som følge af enten 1) uretrettiget udbetaling, 2) afgørelse om tilbagebetaling efter aktivlovens § 93, 3) dobbeltforsørgelse, jf. nedenfor.

Udbetalingen har aldrig været berettiget

Hvis udbetalingen aldrig har været berettiget, er stiftelsestidspunktet datoen for udbetalingen, jf. U.1992.967H, U2008.1635H og U. 2002.1464/2 H.D.

Feltet stiftelsesdato udfyldes i dette tilfælde med udbetalingsdatoen. Det er aftalt, at udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.

Fordringer i denne fordringstype kan tidligst stiftes 20 dage før periode start, eksempelvis hvis fordringshaver udbetaler et beløb, inden den periode som udbetalingen vedrører, påbegyndes.

Kommunen har truffet afgørelse om tilbagebetalingen efter aktivlovens § 93

Stiftelsesdatoen afhænger af om 1) kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 93 om tilbagebetaling af en pengeydelse, eller 2) kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 93 om tilbagebetaling af en ydelse kommunen, har afholdt overfor tredjepart.

Pengeydelser

Har kommunen truffet afgørelse om tilbagebetaling af pengeydelse, og senest ved udbetaling af ydelsen oplyst borgeren om tilbagebetalingspligten, er stiftelsestidspunktet datoen for udbetalingen, jf. U.1992.967H.

Feltet stiftelsesdato udfyldes i dette tilfælde med udbetalingsdatoen. Det er aftalt, at udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.

Kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen overfor tredjepart

Har kommunen truffet afgørelse om tilbagebetaling af en ydelse kommunen har afholdt overfor tredjepart, fx ved betaling af en faktura, er det vurderet, at stiftelsestidspunktet er den dato kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen.

Fordringshaver har udtrykt ønske om at oversende "godkendelsestidspunktet" for fordringen, da det vil kræve store systemmæssige ændringer til deres system, hvis de skal kunne oversende den dato kommunen foretager betalingen. "Godkendelsestidspunktet" er det tidspunkt kommunen verificerer, at fakturaen er i overensstemmelse med den bevilligede ydelse, således at der dannes en fordring.

Fordringshaver har retfærdiggjort, at der systemisk igangsættes en proces, hvor kommunen altid afholder udgiften overfor tredjepart, på det tidspunkt kommunen godkender fordringen. Fordringshaver har derfor retfærdiggjort, at "godkendelsestidspunktet" systemteknisk anses som det tidspunkt, kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen.

Derfor er det aftalt at feltet stiftelsesdato udfyldes med det tidspunkt kommunen har afholdt ydelsen/betalt fakturaen, dvs. "godkendelsestidspunktet" for fordringen.

Udbetalingen skal tilbagebetales som følge af dobbeltforsørgelse

Dobbeltforsørgelse foreligger, når en ydelse, der er udbetalt af det offentlige, er berettiget på udbetalingstidspunktet, men senere bliver uberettiget, når borgeren modtager en anden ydelse med tilbagevirkende kraft, som har samme formål og dækker samme periode, som den tidligere udbetalte ydelse.

I dette tilfælde er stiftelsesdatoen den dato, hvor borgeren får udbetalt den anden ydelse med tilbagevirkende kraft, dvs. dispositionsdatoen for denne ydelse.

Såfremt der er tale om flere udbetalinger, der skal tilbagebetales som følge af dobbeltforsørgelse, skal fordringerne oversendes til inddrivelse særskilt. Stiftelsesdatoen vil dog være den samme for alle fordringerne.

5.8 Forfaldsdato

Forfaldsdatoen er det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kan kræve fordringen betalt. Det følger af den almindelige obligationsret, at et krav forfaldstidspunkt er straks, medmindre andet følger af lovgivningen, aftalen eller omstændigheder i øvrigt, jf. Gomard, Bernhard: Obligationsret del 1, 5. udg., 2016, Jurist-, og Økonomforbundets Forlag, s. 113ff.

Tilbagebetalingskravet opkræves af Fordringshaver efter reglerne i tilbagebetalingsbekendtgørelsen. Det følger af bekendtgørelsens § 4, at Fordringshaver fastsætter en ordning om afdragsvis betaling eller yder henstand med betalingen.

Det fremgår af tilbagebetalingsbekendtgørelsen, at såfremt en skyldner trods påkrav ikke overholder en afdragsordning anses afdragsordningen for bortfaldet og hele gælden for forfalden, jf. § 10, 1. pkt.

Det er aftalt, at feltet forfaldsdato skal udfyldes med den dato, der ligger dagen efter betalingsfristen i påkravsskrivelsen.

Forfaldsdatoen skal ligge efter stiftelsesdatoen.

5.9 Sidste rettidige betalingsdato

Begrebet "sidste rettidige betalingsdato" defineres i obligationsretten almindeligvis som den dag, da skyldnerens pligt til at erlægge sin ydelse indtræder. Feltet skal derfor angive det seneste tidspunkt, som skyldner kan betale fordringen, uden at skyldner anses for at være i misligholdelse. Hvis skyldner er indrømmet løbedage, vil sidste rettidige betalingsdato være en senere dato end forfaldsdagen.

Sidste rettidig betalingsdato kan være fastsat efter lov, men kan også være aftalt individuelt mellem fordringshaver og skyldner eller fastsat ensidigt af fordringshaver. I feltet skal der angives den juridisk korrekte sidste rettidige betalingsdato. Rykkerskrivelser udskyder ikke sidste rettidige betalingsdato. Sidste rettidige betalingsdato i rykkerskrivelsen skal dog være overskredet, før fordringen må sendes til inddrivelse.

Feltet udfyldes dog altid med den dato, der svarer til den sidste dag, hvorpå betaling anses for rettidig.

Sidste rettidige betalingsdato kan tidligst være sammenfaldende med forfaldsdatoen.

5.10 Identifikation af skyldner

Feltet anvendes til indberetning af information om skyldner. Entydig identifikation kan ske ved CPR-nr. eller CVR/SE-nr. for den eller de fysiske og/eller juridiske personer, som hæfter for fordringen.

Det følger af tilbagebetalingsbekendtgørelsen § 2, stk. 1, at ved skyldneren forstås den person, til hvem den tilbagebetalingspligtige ydelse er udbetalt, jf. dog tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Fordringshaver har oplyst, at der alene sker udbetaling af ydelser, der danner grundlag for et evt. tilbagebetalingskrav, såfremt modtager af ydelsen er entydigt identificeret ved CPR-nr.

Feltet identifikation af skyldner skal udfyldes med CPR-nr.

5.11 Bortfaldsdato

Fordringshaver skal i dette felt anføre den dato, hvor fordringen bortfalder.

Det er aftalt, at stamdatafeltet for "bortfaldsdato" skal udfyldes med fordringens objektive bortfaldsfrist.

Er fordringshaver ubekendt med tilbagebetalingskravet, skal bortfaldsfristen regnes fra den dag, hvor Fordringshaver fik eller burde have fået kendskab hertil, nærmere herom under pkt. 6.1

Fordringen må ikke være bortfaldet ved overdragelse til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Såfremt fordringens objektive bortfaldsfrist er overskredet, sendes fordringen i høringen.

5.12 Domsdato og forligsdato

Felterne "domsdato" og "forligsdato" anvendes, såfremt der for fordringen er afsagt dom eller indgået forlig, og i felterne registreres datoen for henholdsvis dommens afsigelse eller forligets indgåelse.

Feltet domsdato og forligsdato skal ikke udfyldes for denne fordringstype.

I tvivlstilfælde skal Gældsstyrelsen kontaktes.

6 FORÆLDELSES- OG BORTFALDSREGLER

Forældelse er en ophørsgrund, hvilket indebærer, at fordringen ophører, når en bestemt tidsfrist er udløbet, uden at kreditor forinden har foretaget de foranstaltninger, som kræves til afbrydelse af forældelsen.

Bortfaldsregler er ligeledes at betragte som en ophørsgrund, idet fordringen ophører (bortfalder) under visse betingelser, jf. nærmere nedenfor, og fordringen kan, såfremt den er bortfaldet, ikke sendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Både forældelsesreglerne og bortfaldsreglerne medfører således, at fordringen ikke længere kan gøres gældende overfor skyldner. Samspillet mellem de to regelsæt er nærmere beskrevet nedenfor.

Lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015 om forældelse af fordringer med senere ændringer (herefter "forældelsesloven") foreskriver, at loven finder anvendelse på fordringer på penge eller andre ydelser, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Det følger af aktivlovens § 95, stk. 2, at tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet. Bestemmelsen indeholder således både en tidsmæssig betingelse og en materiel betingelse. Den tidsmæssige betingelse for, at et krav er bortfaldet, er, at der er gået 3 år efter hjælpens ophør, og den materielle betingelse er, at der ikke må have været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Bortfaldsreglerne finder anvendelse, indtil fordringen modtages til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Fra modtagelsen af fordringen til inddrivelse hos Gældsstyrelsen finder forældelsesloven anvendelse. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder bortfaldsreglerne anvendelse på ny.

Det følger endvidere af forslag til lov nr. 226 af 25. april 2018 om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper, til § 6, at:

"Ingen af de tilbagebetalingskrav, der modtages til inddrivelse, er før modtagelsen omfattet af forældelsesloven, og den 3-årige bortfaldsfrist i § 95, stk. 2, 1. pkt., i lov om aktiv socialpolitik er derfor ikke en sådan forældelsesfrist, der via forslaget om den foreløbige afbrydelse kan få en allerede påbegyndt forældelsesfrist foreløbigt afbrudt"

6.1 Bortfaldsfristens begyndelsestidspunkt – tidspunkter for "hjælpens ophør"

Efter aktivlovens § 95, stk. 2, og tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 9 anses bortfaldsfristens begyndelsestidspunkt for at være på tidspunktet for "hjælpens ophør".

Det følger ikke af aktivloven eller tilbagebetalingsbekendtgørelsen, hvad der regnes for tidspunktet for hjælpens ophør. Af Ankestyrelsens artikel "Når borgeren skal betale penge tilbage" (Nyt fra Ankestyrelsen 2, 2018) fremgår:

"De tre år begynder, når den hjælp, som kravet handler om, stopper. Det gælder både for engangsydelser og løbende ydelser. Ved løbende ydelser begynder tre-årsperioden, når den sidste af de løbende ydelser er udbetalt. Kommunen skal regne med nøjagtige datoer."

Ankestyrelsen har derudover ved e-mail af 26. september 2019 anført følgende:

”Når der er tale om løbende ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, bortfalder kravet 3 år efter, at borgeren ikke længere modtager hjælp i henhold til bevillingen. Bortfaldet må efter Ankestyrelsens opfattelse for hele ydelsesperioden beregnes fra ydelsesperiodens ophør.”

For tilbagebetaling af enkeltstående ydelser, der kun relaterer sig til en bestemt dato, skal bortfaldsfristen beregnes fra udbetalingsdatoen.

For tilbagebetaling af enkeltstående ydelser, der vedrører en periode, skal bortfaldsfristen beregnes fra datoen for hjælpens ophør, dvs. ”periode slut.”

For løbende ydelser, der udbetales flere gange i en sammenhængende periode, skal bortfaldsfristen beregnes fra den sidste dag, dvs. periode slut, for den sammenhængende hjælpsperiode.

6.2 Bortfaldsregler – ”økonomisk mulighed for at gennemføre kravet”

I Ankestyrelsens artikel, ”Når borgeren skal betale penge tilbage til kommunen” (Nyt fra Ankestyrelsen nr. 2, 2018), fremgår blandt andet, at kommunen i forbindelse med afgørelse om tilbagebetaling af en modtaget ydelse har to muligheder - enten at fastsætte en afdragsordning, hvis der er økonomisk mulighed for dette, eller at yde henstand med betalingen.

Hvorvidt der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet er reguleret af § 11 i gældsindrivelsesbekendtgørelsen. Det følger af bestemmelsen, at fastsættelsen af den obligatoriske afdragsordning skal ske i overensstemmelse med det i bestemmelsen oplyste tabeltræk, således at kommunerne ikke skal foretage en beregning af skyldnerens betalings-eвне.

Hertil følger, at skyldner indrømmes henstand med betalingen og er som altovervejende hovedregel ikke at betragte som værende i stand til at afdrage på fordringen, såfremt den pågældende skyldner enten

- modtager selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelse, overgangsydelse (tidligere integrationsydelse), uddannelseshjælp, kontanthjælp, ressourceforløbsydelse eller kontantydelse,
- ikke har andre indtægter end førtidspension (boligstøtte, børne- og ungeydelse og fripladstilskud til daginstitution er ikke en sådan ”anden indtægt”),
- har en årlig nettoindkomst, der er mindre end tabellens minimumsgrænser. Beløbsgrænserne varierer afhængigt af, om borgeren har forsørgerpligt over for børn eller ej.

Der skal ligeledes indrømmes henstand i de tilfælde, hvor kommunerne tidligere har fastsat en afdragsordning, som skyldner afdrager på, men hvor skyldner efterfølgende bliver omfattet af

en af ovenstående situationer. Når kommunen yder en sådan henstand, anses der derfor ikke for at være "økonomisk mulighed" for at gennemføre kravet.

Den forældelse, der omfattes af forældelsesloven, kan afbrydes efter reglerne i forældelseslovens §§ 15-18, mens den forældelse, som bortfaldsreglerne indeholder, ikke har tilsvarende afbrydelsesmuligheder. Alene skyldners betalingsevne kan således hindre bortfald.

Såfremt skyldner mister betalingsevnen, jf. ovenfor, er kommunen forpligtet til at yde henstand. Når skyldner mister betalingsevnen, finder bortfaldsreglerne på ny anvendelse, og bortfaldsfristen løber fortsat fra hjælpens ophør. Et eventuelt restkrav bortfalder, såfremt kommunen yder henstand mere end 3 år efter hjælpens ophør, jf. tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 9, stk. 2. Dette gælder uanset, at der tidligere har været en betalingsevne og med en deraf følgende fastsat afdragsordning.

Det følger af Ankestyrelsens principafgørelse 39-12, at såfremt Fordringshaver er ubekendt med tilbagebetalingskravet, regnes bortfaldsfristen først fra den dag, hvor Fordringshaver fik eller burde have fået kendskab hertil. Det tidspunkt, hvor Fordringshaver fik eller burde have fået kendskab fordringen, betegnes normalt som suspensionsdatoen.

I de tilfælde, hvor Fordringshaver ikke har haft kendskab til tilbagebetalingskravet, skal bortfald således regnes fra "suspensionsdatoen" i Fordringshavers system, dvs. det tidspunkt, hvor Fordringshaver blev - eller burde blive - bekendt med, at forudsætningerne for at få udbetalt ydelsen ikke længere var tilstede. Bortfaldsfristen bliver ikke afbrudt, men bortfaldsfristens skal i stedet beregnes fra "suspensionsdatoen".

Det er Fordringshavers ansvar at beregne bortfaldsfristen i overensstemmelse med suspensionsdatoen, i de tilfælde hvor "hjælpens ophør" ikke anvendes til at beregne bortfaldsfristens begyndelsestidspunkt.

Det bemærkes, at udskydelse af kommunens "konstateringstidspunkt", som udgangspunkt ikke kan udskyde begyndelsestidspunktet for bortfaldsfristens beregning, til tidspunktet for den faktiske konstatering, hvis kommunen burde have konstateret forholdet tidligere.

6.3 Forældelseslovens anvendelse ved kravets modtagelse til inddrivelse hos Gældsstyrelsen

Når en fordring modtages til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos Gældsstyrelsen, jf. gældsinddrivelseslovens § 18 a, stk. 4, 1. pkt. Starttidspunktet for den forældelsesfrist, der løber efter forældelsesloven, når tilbagebetalingskravet kommer under inddrivelse hos Gældsstyrelsen, vil være det anførte forfaldstidspunkt i § 10 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen.

Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder bortfaldsreglerne anvendelse på ny, jf. aktivlovens § 95, stk. 2, sidste pkt. Dette betyder, at hvis der er forløbet 3 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet, bortfalder kravet. Der henvises til pkt. 2.4 præcisering af bortfaldsregler, Forslag til Lov om inddrivelse af

gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper (LSF nr. 226 2017/1).

7 DET RETLIGE GRUNDLAG

7.1 Aktivloven

Af aktivlovens § 91 (obligatorisk bestemmelse) fremgår:

”Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter § 74 d, stk. 4, og § 92, stk. 4, i denne lov, integrationslovens § 49, stk. 2, eller § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,*
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,*
- 3) når en person har modtaget hjælp efter § 12, stk. 2, og efterfølgende får udbetalt uddannelsesstøtte efter SU-loven, der dækker samme tidsrum,*
- 4) når en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. eller*
- 5) når en person er dømt for overtrædelse af straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114 c, stk. 3, §§ 114 d, 114 e eller 114 g for forhold begået i udlandet, straffelovens § 114 j, stk. 1, eller et udrejseforbud fastsat i medfør af § 2 b, stk. 1, i lov om pas til danske statsborgere m.v.*

Stk. 2. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling efter stk. 1, nr. 5. Det gælder, uanset om kommunen tidligere har truffet afgørelse om tilbagebetaling af en ydelse efter § 91, stk. 1, nr. 1-4, for samme periode.

Stk. 3. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling af udbetalte ydelser efter kapitel 4, 6, 6 a, 6 b og 7, hvis ydelserne overstiger niveauet for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse efter § 22, stk. 3-5 for den periode, der er nævnt i §§ 10 f og 10 h.

Stk. 4.-5. (...).”

Af aktivlovens § 93 (fakultativ bestemmelse) fremgår:

”Kommunen kan træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp,

- 1) fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi,*
- 2) fordi modtageren ikke har givet nødvendige oplysninger til andre offentlige myndigheder, private m.fl., der har betydning for modtagelse af anden offentlig forsørgelsesydelse, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven m.v.,*
- 3) fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, eller*

4) når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Stk. 2. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Stk. 3. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven og engangsbeløb efter § 25 a.”

Af aktivlovens § 94 (fakultativ bestemmelse) fremgår:

”Kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 2. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven og engangsbeløb efter § 25 a.

Stk. 3. (...).

Stk. 4. Kommunen kan endvidere ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1, når en erstatning for tab af erhvervsevne udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om arbejdsskadesikring, bortset fra de tilfælde, der omfattes af den nævnte lovs § 29, eller
- 4) lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Stk. 5. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der ikke kan træffes beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 i anledning af erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.”

Af aktivlovens § 95 fremgår:

”Tilbagebetalingskravet opkræves af kommunen eller af Udbetaling Danmark efter regler fastsat af beskæftigelsesministeren i samråd med skatteministeren. Det kan

herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet, jf. dog stk. 3. Overdrages tilbagebetalingskravet til restanceinddrivelsesmyndigheden, finder 1. pkt. ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Fra modtagelsen finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen eller Udbetaling Danmark, jf. stk. 1, 1. pkt., finder 1. pkt. på ny anvendelse.

Stk. 3. Stk. 2 finder ikke anvendelse for tilbagebetalingskrav vedrørende hjælp til boligindskud, eller hvad der ligestilles hermed, jf. § 92, stk. 1, 2. pkt.”

7.2 Tilbagebetalingsbekendtgørelsen

Bemyndigelsen i aktivlovens § 95, stk. 1 er udnyttet i bekendtgørelse nr. 585 af 24. maj 2023 om kommunernes opkrævning af tilbagebetalingskrav efter lov om aktiv socialpolitik, lov om kontantydelse, § 125 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om en midlertidig jobpræmie til langtidsledige m.v., lov om en skattefri seniorpræmie, lov om et midlertidigt børnetilskud til visse forsørgere og lov om inflationshjælp til økonomisk udsatte børnefamilier med senere ændringer (herefter ”tilbagebetalingsbekendtgørelsen”).

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 1 fremgår:

”Kommunen og Udbetaling Danmark opkræver tilbagebetalingspligtige ydelser på egne sagsområder i henhold til lov om aktiv socialpolitik, lov om kontantydelse, § 125 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om en midlertidig jobpræmie til langtidsledige m.v., repatrieringsloven, integrationsloven, lov om en skattefri seniorpræmie og lov om et midlertidigt børnetilskud til visse forsørgere efter reglerne i denne bekendtgørelse.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 2 fremgår:

”Ved skyldneren forstås den person, til hvem den tilbagebetalingspligtige ydelse er udbetalt, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. (...).”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 4 fremgår:

”Fordringshaveren fastsætter en ordning om afdragsvis betaling eller yder henstand med betalingen, jf. §§ 5-7.

Stk. 2. (...).”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 5 fremgår:

”For alle andre skyldnere end dem, der er nævnt i § 6, fastsætter fordringshaveren afdragsordningen med udgangspunkt i den tabel og den beregningsmåde af det månedlige afdrag, der fremgår af § 10, stk. 1, 2. og 7. pkt., og stk. 2, i Skatteministeriets bekendtgørelse om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Stk. 2. Foreligger der ikke aktuelle indkomstoplysninger for de i stk. 1 nævnte skyldnere, fastsættes det månedlige afdrag til 350 kr.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 6 fremgår:

”Fordringshaveren yder henstand til skyldnere, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, ressourceforløbsydelse efter lov om aktiv socialpolitik eller kontantydelse efter lov om kontantydelse, som ikke har andre indtægter end førtidspension eller ikke har en årlig nettoindkomst, der overstiger de minimumsgrænser for fastsættelse af afdragsordninger for henholdsvis personer med forsørgerpligt over for børn og personer uden forsørgerpligt over for børn, der er fastsat i § 10, stk. 1, 2. og 7. pkt., i Skatteministeriets bekendtgørelse om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis en af de i stk. 1 nævnte skyldnere har meget beskedne udgifter til f.eks. bolig eller særligt høje skattefradrag, kan der opkræves et månedligt beløb, der fastsættes under hensyn til disse særlige omstændigheder.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 7 fremgår:

”Er der fastsat en afdragsordning efter § 5 eller § 6, stk. 2, og kommer skyldneren senere i en situation som nævnt i § 6, stk. 1, stiller kommunen afdragsordningen i bero.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 9 fremgår:

”Et tilbagebetalingskrav bortfalder, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at der efter reglerne i § 5 eller § 6, stk. 2, har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Stk. 2. Har der i perioder været betalt af på gælden efter reglerne i § 5 eller § 6, stk. 2, men har fordringshaveren på et tidspunkt, hvor der er gået mindst 3 år efter hjælpens ophør, ydet henstand efter reglen i § 7, jf. § 6, stk. 1, bortfalder restkravet.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 10 fremgår:

”Overholder en skyldner trods påkrav ikke en afdragsordning, anses afdragsordningen for bortfaldet og hele gælden for forfalden. Fordringshaveren træffer afgørelse om, at kravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om inddrivelse af gæld til

det offentlige, med henblik på inddrivelse. Inden overdragelsen skal fordringshaveren skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen.”

7.3 Overdragelse af fordringer til inddrivelse

Lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer (herefter ”gældsinddrivelsesloven”) gælder for opkrævning og inddrivelse af fordringer med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger, der opkræves eller inddrives af det offentlige, jf. gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1, 1. pkt.

Det er restanceinddrivelsesmyndigheden, der forestår inddrivelse af fordringer, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1 og 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden er told- og skatteforvaltningen, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1207 af 27. september 2023 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer (herefter ”gældsinddrivelsesbekendtgørelsen”). Det er i dag Gældsstyrelsen, som er det offentliges restanceinddrivelsesmyndighed, og som har ansvaret for samt varetager inddrivelsen af gæld til det offentlige.

Fremgangsmåden ved overdragelse af fordringer til inddrivelse er beskrevet i gældsinddrivelseslovens § 2. Beregning og opgørelse af fordringer og udsendelse af opkrævninger m.v. forstås af Fordringshaver eller den, der på vegne af Fordringshaver opkræver hovedfordringen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 2, 1. pkt.

For nærværende fordringstype finder bortfaldsreglerne anvendelse i opkrævningen, jf. aktivlovens § 95, stk. 2. Bortfaldsreglerne indebærer, at et krav kun kan oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, såfremt kravet ikke er bortfaldet. Herudover indebærer bortfaldsreglerne, at krav kun kan oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, såfremt en af kommunen fastsat afdragsordning er misligholdt. En misligholdelse skyldes manglende betaling, trods mulighed for at betale, jf. Forslag til Lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper (LSF nr. 226 2017/1).

Det følger hertil af § 10 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen, at fordringshaveren træffer afgørelse om, at kravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, med henblik på inddrivelse. Fordringer overdrages til Gældsstyrelsen, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3, 1. pkt.

Inden overdragelse af fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen skal Fordringshaver eller den, der på vegne af Fordringshaver opkræver hovedfordringen, som hovedregel skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 4, 1. pkt. samt tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, sidste pkt.

7.3.1 Udtalelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vedr. underretning til skylder inden overdragelse af fordringer til inddrivelse

Gældsstyrelsen har været i kontakt med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering med henblik på at afklare, hvorvidt fordringer under nærværende fordringstype kan overdrages til inddrivelse hos RIM, uden at kommunen har underrettet skyldneren skriftligt om overdragelsen i overensstemmelse med både gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 4, 2. pkt., samt tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 10, sidste pkt. Styrelsen har ved mail af 7. december 2021 anført:

”STAR er af den opfattelse, at fordringshavers afgørelse om at overdrage en fordring til restanceinddrivelsesmyndigheden (RIM) i henhold til § 10, 2. pkt., jf. bekendtgørelse nr. 1617 af 27. december 2019 om kommunernes opkrævning af tilbagebetalingskrav efter lov om aktiv socialpolitik m.v. (opkrævningsbekendtgørelsen), skal betragtes som en egentlig forvaltningsakt, hvormed afgørelsen falder indenfor forvaltningslovens afgørelsesbegreb. Den myndighed, der træffer afgørelse om overdragelse af fordringen til RIM, er forpligtet til at sikre, at skyldneren underrettes om, at fordringen overdrages til RIM.

Det er også dette hensyn, der er udtrykt i § 10, 3. pkt., i opkrævningsbekendtgørelsen, hvoraf det fremgår, at inden overdragelsen skal fordringshaveren skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen. Hermed sikres det, at parten er gjort bekendt med, at fordringen vil blive overdraget, og som følge heraf har pågældende mulighed for at indrette sig på afgørelsen om overdragelse af fordringen.

Overdragelsen af en fordring til RIM har en række bebyrdende konsekvenser for skyldneren, herunder at der kan påløbe inddrivelsesrenter på fordringen efter overdragelsen, ligesom fordringen vil blive omfattet af forældelseslovens bestemmelser om forældelse. Overdragelsen af en fordring til RIM vil derfor som udgangspunkt være til ugunst for skyldneren.

Er en skyldner med ukendt adresse ikke tilmeldt eller undtaget fra digital post, vil myndigheden som altovervejende udgangspunkt ikke have mulighed for at underrette skyldneren om overdragelse af fordringen til RIM inden overdragelse. Skyldneren har i denne situation derfor ikke mulighed for at gøre indsigelse mod eller på anden måde reagere på kravet fra fordringshaver.

På baggrund af ovenstående er STAR af den opfattelse, at kravet om underretning af skyldneren inden overdragelse er en gyldighedsbetingelse for overdragelse af fordringen til RIM.”

I henhold til ovenstående udtalelse er det Styrelsens vurdering, at det er en betingelse at kommunen underretter skyldner om overdragelsen, inden fordringer overdrages til inddrivelse hos RIM. Undtagelsen til kravet om skriftlig underretning efter gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 4, 2. pkt., finder derfor *ikke* anvendelse for nærværende fordringstype.